

Γ΄ ΤΑΞΗ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΑ
ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΕΦ΄ΟΛΗΣ ΤΗΣ ΥΛΗΣ

ΘΕΜΑΤΑ:

ΟΜΑΔΑ Α΄

Θέμα Α1

α. Να δώσετε με συντομία το περιεχόμενο των ακόλουθων εννοιών:

- «Οργανικός Νόμος»
- «Πεδινοί»
- Φροντιστήριο της Τραπεζούντας
- μέθοδος «κλήρινγκ»

(μονάδες 10)

β. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή όχι, γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση.

1. Η Γαλλία ενέκρινε δάνειο 12.000.000 γαλλικών φράγκων προς την Ελλάδα, προκειμένου η τελευταία να εισέλθει στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.
2. Η Τράπεζα της Ελλάδος ιδρύθηκε το Μάιο του 1927 και άρχισε τη λειτουργία της ένα χρόνο αργότερα.
3. Ο ελληνοτουρκικός πόλεμος του 1897 τελείωσε με ολοκληρωτική ήττα της Ελλάδας.
4. Το 1913 τον βασιλιά Γεώργιο Α΄ διαδέχθηκε στο θρόνο ο Κωνσταντίνος.
5. Η Συνθήκη ειρήνης της Λωζάννης υπογράφηκε στις 24 Ιουλίου 1923.

(μονάδες 5)

γ. Να γράψετε στο τετράδιο σας τους αριθμούς της στήλης Α και δίπλα στον καθένα από αυτούς τα γράμματα της στήλης Β, τα οποία προσδιορίζουν τις χρονολογίες που αντιστοιχούν στα γεγονότα της στήλης Α (περισεύει μία χρονολογία).

1. Συμφωνία της Άγκυρας	α. 1923
2. Ίδρυση Τράπεζας της Ελλάδος	β. 1875
3. Συνθήκη των Σεβρών	γ. 1936
4. Συνθήκη της Λωζάννης	δ. 1930
5. Ψήφιση αρχής της δεδηλωμένης	ε. 1928
6. Απόβαση ελληνικού στρατού στη Σμύρνη	στ. 1927
7. Επιβολή δικτατορίας από Μεταξά	ζ. 1913
8. Ένωση Κρήτης με Ελλάδα	η. 1920
	θ. 1919

(Μονάδες 5)

Θέμα Α2

α. Να αποτιμήσετε τις ελληνοτουρκικές συμφωνίες του 1930 σχετικά με τις επιδιώξεις του έλληνα πρωθυπουργού αλλά και τα δικαιώματα των προσφύγων.

(μονάδες 10)

β. Ποιες ήταν οι επιπτώσεις των προσφύγων στην Εθνολογική σύσταση/πληθυσμό της Ελλάδας ;

(μονάδες 10)

γ. Να αναφερθείτε στην ακμή και στην παρακμή του λιμανιού της Τραπεζούντας κατά το 19^ο και τις αρχές του 20^{ου} αιώνα.

(Μονάδες 10)

ΟΜΑΔΑ Β΄

B1. Αντλώντας πληροφορίες από τα στοιχεία των αποσπασμάτων και στηριζόμενοι στις ιστορικές σας γνώσεις :α) να καταγράψετε τα προβλήματα στην εσωτερική διοίκηση της Κρητικής Πολιτείας μετά το θετικό κλίμα των δύο πρώτων ετών διακυβέρνησής της. β) να αποτυπώσετε τα γεγονότα της διαφωνίας Πρίγκιπα Γεωργίου και Βενιζέλου.

Κείμενα

A) Η αλήθεια είναι ότι η πρώτη διαφωνία μεταξύ του πρίγκιπα και του Βενιζέλου εκδηλώθηκε πριν ακόμη σχηματισθεί η πρώτη κυβέρνηση της Κρητικής Πολιτείας. Η αφορμή ασήμαντη, μα χαρακτηριστική. Ο πρίγκιπας καλεί τον Σφακιανάκη και τον Βενιζέλο να τους ανακοινώσει την απόφασή του να προμηθευθεί η Κρήτη ξυλεία από την Τεργέστη. Δεν ζήτησε τη γνώμη τους, απλώς τους έδωσε εντολή να προχωρήσουν στην εκτέλεση της απόφασής του. Οι δύο Κρήτες διαφωνούν, υποδεικνύουν ότι πρέπει ο πρίγκιπας να περιμένει τον σχηματισμό της κυβέρνησης κι εκείνη να αναλάβει την ευθύνη. Η διαφωνία τους εξοργίζει τον πρίγκιπα που χωρίς δισταγμό, με προκλητική ωμότητα, αποκαλύπτει τις διαθέσεις του: -«Κύριοι -απαντά περιφρονητικά -πρέπει να γνωρίζετε πως ήλθα εδώ δια να διοικήσω ως ο Μέγας Πέτρος. Δεν θα δεχθώ του λοιπού αντιρρήσεις εις τας αποφάσεις μου». Ο Βενιζέλος θέλει να παραιτηθεί αμέσως. Τον εμποδίζει όμως ο Σφακιανάκης. Υποχωρεί, αλλά τώρα δεν έχει την παραμικρή αμφιβολία για τις προθέσεις του αρμοστή.

B) Ο Βενιζέλος είχε αντιληφθεί τα σχέδια των μεγάλων, γνώριζε τις εντολές που είχε ο πρίγκιπας -εντολές που εξυπηρετούσαν και το προσωπικό του συμφέρον: βασίλευε στην Κρήτη, έστω και χωρίς το στέμμα του βασιλιά. Και πριν ξαποστάσει αρχίζει καινούργιο αγώνα ο Βενιζέλος. Αγωνίζεται να ενισχύσει την αυτονομία της Κρήτης, ζητά να διευρυνθεί η Κρητική χωροφυλακή και να αντικαταστήσει τα στρατεύματα των μεγάλων δυνάμεων που παρέμεναν στο νησί. Όσο θα υπήρχε ξένος στρατός δεν θα ήταν πραγματικά ελεύθερη η

πατρίδα του. Αξιώνει να τροποποιηθεί το Σύνταγμα της Κρητικής Πολιτείας, να γίνει φιλελεύθερο -γνωρίζει πως μόνο όταν ο Κρητικός λαός θα μπορεί να εκφράζει ελεύθερα τη θέλησή του και τους πόθους του, τότε μόνο θα μείνει άσβηστη η φλόγα του ενωτικού αγώνα. Απαιτεί, μετά τον τερματισμό της τριετούς θητείας του πρίγκιπα, ο νέος αρμοστής να εκλεγεί από την Κρητική εθνοσυνέλευση και να διορισθεί εν ονόματι του βασιλιά των Ελλήνων -τότε ο Έλληνας βασιλιάς θα είχε το δικαίωμα να ανακαλέσει τον αρμοστή του και να κηρύξει την ένωση του νησιού με την Ελλάδα, χωρίς να περιμένει την έγκριση των μεγάλων.

Γ) Αλλά ο Βενιζέλος ήταν ένας -οι μεγάλες δυνάμεις είχαν φίλους πολλούς και ισχυρούς. Κι αν δεν τους έφθαναν, μπορούσαν να αγοράσουν κι άλλους -δεν δίσταζαν. Τα τοπικά προβλήματα λησμονήθηκαν, ολόκληρος ο κρατικός μηχανισμός με επικεφαλής τον Γεώργιο στρέφεται κατά του Βενιζέλου. Μοναδική προσπάθεια να συκοφαντηθεί ο αγώνας του. Κι ένα πρόσχημα δίνει η επιμονή του να οργανωθεί η Κρητική χωροφυλακή. Τον κατηγορούν ότι θέλει ισχυρή χωροφυλακή γιατί... έχει εγκαταλείψει το όνειρο της ένωσης, θέλει να κρατήσει την Κρήτη ανεξάρτητη Πολιτεία. Στη συκοφαντική εκστρατεία κατά τον Βενιζέλου δεν απουσιάζει και η Αθήνα. Από την πρωτεύουσα της ελεύθερης Ελλάδας φθάνουν κραυγές συμπαθείας για το «καημένο το πριγκιπόπουλο», κεραυνοί κατά του Βενιζέλου. «Η Κρήτη είναι ελληνική» συνιστούν οι αρθρογράφοι των Αθηνών. «Η Κρήτη δεν είναι ακόμη ελληνική» απαντά ο Βενιζέλος «και πρέπει να γίνη πριν να τεθή μακεδονικόν ζήτημα, γιατί τότε η Ελλάς θα υποχρεωθή να συμβιβασθή -και θα κερδίση την Κρήτη".

Πηγή:ΙωάννηςΧατζηδάκης

(μονάδες 25)

B2.Λαμβάνοντας υπόψη το κείμενο του παραθέματος και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να συνθέσετε το περιεχόμενο

του ιστορικού όρου «βενιζελισμός» και τις προϋποθέσεις επίτευξή του.

Παράθεμα:

Πέρα και πίσω από το <<χάρισμα>> του ηγέτη του, η ανεπανάληπτη δυναμική του Βενιζελισμού πηγάζει από έναν εξίσου ανεπανάληπτο συνδυασμό αστικού εθνικισμού και αστικού εκσυγχρονισμού, σε αδιάσπαστη και διαλεκτική ενότητα. Από την πρώτη στιγμή, το 1910, ο εκσυγχρονισμός τέθηκε στην υπηρεσία της εθνικής ολοκλήρωσης. Με τη σειρά της, η εθνική ολοκλήρωση υπηρέτησε τον εκσυγχρονισμό μέχρι το τέλος, προσφέροντας την αναντικατάστατη πολιτική και ιδεολογική τον νομιμοποίηση. Στο γενικό αυτό επίπεδο, γίνεται φανερό η άρρηκτη συνέχεια και συνέπεια του Βενιζελισμού (και του Βενιζέλου προσωπικά). Αν πρέπει κανείς να διακρίνει δύο φάσεις, ίσης περίπου διάρκειας, είναι επειδή το περιεχόμενο της εθνικής ολοκλήρωσης άλλαξε αναγκαστικά και ριζικά μετά την Καταστροφή τον 1922. Πριν, σήμαινε πρωταρχικά την απελευθέρωση των αλυτρώτων με την αντίστοιχη εδαφική επέκταση του εθνικού κράτους. Μετά, σήμαινε αποκλειστικά την αφομοίωση των πρώην αλυτρώτων ως Νέων Χωρών ή ως προσφύγων πια και την επίτευξη εθνικής ομοιογένειας και μιας νέας εθνικής ταυτότητας μέσα στα οριστικά πλέον κρατικά σύνορα. Έτσι, κατά την πρώτη ηρωική περίοδο του Βενιζελισμού (1910-1920), ο αστικός εκσυγχρονισμός συναρθρώθηκε με τον αλυτρωτισμό, με ιδεολογικό επιστέγασμα τη Μεγάλη Ιδέα. Κατά τη δεύτερη περίοδο (1922-1932), ο αστικός εκσυγχρονισμός συναρθρώθηκε με την οικοδόμηση ενιαίου εθνικού κράτους, με ιδεολογικό επιστέγασμα την Αβασίλευτη Δημοκρατία, στην οποία ο Βενιζελισμός επιχείρησε να προσδώσει ευρύτερο ιδεολογικό και κοινωνικό περιεχόμενο. Ως ανεπανάληπτος συνδυασμός αστικού εκσυγχρονισμού και αστικού εθνικισμού ο Βενιζελισμός στηρίχθηκε σε εξίσου ανεπανάληπτες ιστορικές προϋποθέσεις (που έλλειπαν από τα προγενέστερα εγχειρήματα του Μαυροκορδάτου και του Τρικούπη), Εκμεταλλεύτηκε αδίστακτα και δημιουργικά μια σειρά από διεθνείς συγκυρίες κατά την περίοδο 1910-1920, που

πρόσφεραν τις καλύτερες αλλά και τελευταίες ευκαιρίες πραγμάτωσης της Μεγάλης Ιδέας, ως συνεπούς και ρεαλιστικού αλυτρωτισμού Για πρώτη και τελευταία φορά, άλλωστε, τα συμφέροντα του βρετανικού ιμπεριαλισμού συνέπεσαν και συμπορεύτηκαν με τις ελληνικές εθνικές επιδιώξεις. [...]

[Γ. θ. Μαυρογορδάτος -Χ. Χατζηιωσήφ (επιμ.), Βενιζελισμός και αστικός εκσυγχρονισμός, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο 1988]

(Μονάδες 25)

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!